

Ne hirdessünk „győzteseket” és „vesztéseket”!

Elindult a Kor/ridor szlovák-magyar történeti folyóirat

Alighanem igaza van *Szarka* Lászlónak, a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete munkatársának, a Szlovák-Magyar Történeti Vegyesbizottság magyar társelnökének, aki a *Kor/ridor* című magyar-szlovák történeti folyóirat minapi bemutatóján a budapesti Szlovák Intézetben rámutatott: nem véletlen, hogy a szlovák és a magyar történészek intézményesített párbeszédének teret adó periodika útjára bocsátásában döntő szerep jutott a két országban élő nemzetiségeknek. E sorok írója, mint a magyarországi szlovák közösség tagja, nem egyszer élte meg saját bőrén, mit jelent, amikor a két ország viszonyában „elszabadulnak az indulatok” és a történészek helyett a politika kezdi írni a történelmet. Pedig a nemzetállam-építés különböző stádiumaiban lévő országokban élő „más” nyelvű és kultúrájú közösség diszkomfort érzéséhez elegendő a történelem konkrét eseményeinek magyar és szlovák nemzeti narratívájával való rendszeres szembeállítás is. Tény, hogy a szlovák és a magyar történetírás ugyanazt az eseményt gyakran teljesen eltérően ítéli meg, miközben a nemzetiségi közösségekhez tartozókat a környezetük rendre egyértelmű állásfoglalásra próbálja rábírn.

Nos, mint az a *Kor/ridor* felelős szerkesztőjétől, *Demmel* József történésztől, az Országos Szlovák Önkormányzat (OSZÖ) Kutatóintézete munkatársától a bemutató résztvevői megtudhatták, ez a folyóirat a szlovák és a magyar történészek közötti szakmai párbeszéd útján kívánja szolgálni a két egymáshoz

oly sokban hasonlító nép viszonyának javítását. A két nyelvű folyóiratot az OSZÖ Kutatóintézete alapította a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) és a Szlovák Tudományos Akadémia (SZTA) Történeti Intézeteivel, valamint a szlovákiai Fórum Kisebbségkutató Intézettel közösen. Az alapítók célja az volt, hogy egy olyan, rendszeresen megjelenő lapot hozzanak létre, amely – a Szlovák-Magyar Történeti Vegyesbizottság mellett – újabb fórumot biztosít a két történetírás közötti folyamatos és élénk kapcsolattartásra. A folyóirat szerkesztői központi szerepet szánnak a szlovák-magyar közös múlt érzékenyebb témáit tárgyaló tanulmányainak, mint például a többes identitás, az egymásról alkotott kép, az aszimiláció, a nemzeti mítoszok továbbélése vagy a

A Szlovák Intézet felvételei

történelmi emlékezet. Ezekon túl nagy hangsúlyt helyeznek a két történetírás legújabb eredményeinek szemlészésére, a legfontosabb könyvek és a legjelentősebb szakemberek bemutatására is. A folyóirat a tervek szerint évente négy alkalommal jelenik meg, az 1. és 3. szám magyarul, a 2. és 4. szlovákul. A tanulmányok mellett recenziókat és portrékat is közölnek majd.

A folyóirat bemutatásának napja, ez év május hatodika más szempontból is jelentős nap volt a magyarországi szlovák közösség életében, hiszen ezen a napon tartotta alakuló ülését az újonnan megválasztott Országgyűlés, amelyben a nemzetiségek szószólói is helyet foglalnak. Fuzik János az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke, a szlovák nemzetiség parlamenti szószólója az alakuló ülésről érkezett a Szlovák Intézetbe a bemutatóra. Mint elmondta, a folyóirat létrehozására a Magyar-Szlovák Kisebbségi Vegyesbizottság ajánlása alapján került sor és az első évfolyamot túlnyomórészt az Emberi Erőforrások Minisztériuma finanszírozta. Fodor Pál, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont főigazgatója, az MTA BTK Történettudományi Intézet igazgatója, aki egyben a Kor/ridor szerkesztőbizottsági tagja, hozzászólásában arról is szólt, hogy a kutatóközpont élére történt kinevezése óta nagy jelentőséget tulajdonít a szomszédos országok, a magyarokkal évszázadokon át közös hazában élő nemzetek tudományos életével való kapcsolatok építésének. Rámutatott, hogy az újonnan alapított folyóirat is illeszkedik ebbe a koncepcióba, és a jövőre nézve is kifejezte együttműködési szándékát.

A Fodor Pál, Adam Hudek, Miroslav Kmeť, Kovács Anna, Miroslav Londák, Slavomír Michálek, Pálffy Géza, Simon Attila, Szarka László, Tóth Károly összetételű szerkesztőbizottság és a Demmel József

felelős szerkesztő vezetésével, Katona Csaba (MTA BTK Történettudományi Intézet), Lengyel Tünde (SZTA Történettudományi Intézet) részvételével működő szerkesztőség azzal lepte meg az olvasókat, hogy mindjárt négy számot állított össze és mutatott be a nagyközönségnek. Az első (magyar nyelvű) számban Štefan Šutaj, a Szlovák-Magyar Történész Vegyesbizottság szlovák társelnöke a *Szlovák-magyar történelmi párhuzamokról és konfliktusokról* ír, Daniela Kodajová *Az 1848-1849-es forradalom szlovák emlékezetével* ismerteti meg az olvasót, míg Peter Macho *Branislav Varsik és a pozsonyi Mária Terézia-emlékmű* címmel közöl írást. A portré rovatban Miroslav Kmeť történésszel ismerkedhet meg a magyar olvasó. A második számban olvasható Štefan Šutaj fent említett írása (szlovák nyelven), Matus Lászlónak a *Cseh-szlovák önképzőkörből szlovák ipartanoda? A szlovák nemzeti identitáspolitika és az állami szakoktatás összefüggései* című tanulmánya és Pálffy Géza történész portréja. A harmadik számban Vörös László *„A leghazafiasabb magyarok” vagy „egy szabad nemzet”?* *A szlovákok szociális reprezentációi a magyar sajtóban 1914-1918 között* című tanulmánya, Tibor Pichler szlovák filozófus *A magyarországi politikai kultúra és a szlovák nemzeti gondolkodás* című munkája és a második tanulmány szerzőjének portréja olvasható. Az idei utolsó számban a szerzők és a szerkesztők Ablonczy Balázs *Őrzők. A többes identitás stratégiai* című tanulmányával és Czoeh Gábor munkájával *(A nemzetiségi megoszlás kérdései és társadalmi dimenziói Kassán az 1850/51-es összeírás alapján)* ismertetik meg az olvasót. A számot Kövér György történész portréja zárja, amelynek címe találó összegzést adja az új folyóirat alap gondolatának: *„A vita után bizonyára jobban értjük a másik álláspontját, mint annak előtte”.*

Racsó Erzsébet

Olvassa a BARÁTSÁG-ot! Fizessen elő most 2014-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft (1800 Ft + 1200 Ft postaköltség)

A folyóirat előfizethető átutalással:

a Filantróp Társaság Barátság Egyesülete OTP-számlaszámán: 11711034-20813402

e-mail címeink: baratsag@upcmail.hu, eva.mayer@nemzetisegek.hu

honlapunk: <http://nemzetisegek.hu>

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!